

Bruxelles, 17.11.2015.
COM(2015) 568 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**o primjeni Direktive o poštanskim uslugama (Direktiva 97/67/EZ kako je izmijenjena
Direktivama 2002/39/EZ i 2008/6/EZ)**

{SWD(2015) 207 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o primjeni Direktive o poštanskim uslugama

(Direktiva 97/67/EZ kako je izmijenjena Direktivama 2002/39/EZ i 2008/6/EZ)

1. U ovom izvješću o primjeni iznose se način provedbe Direktive o poštanskim uslugama i razvoj poštanskog tržišta

U veljači 2008. Europski parlament i Vijeće donijeli su Direktivu 2008/6/EZ (u nastavku „Treća direktiva o poštanskim uslugama”)¹ kojom je uveden pravni temelj za postizanje unutarnjeg tržišta poštanskih usluga poduzimanjem posljednjeg zakonodavnog koraka u procesu postupnog otvaranja tržišta. Direktivom je određen 31. prosinca 2010. kao rok za potpuno otvaranje tržišta u 16 država članica² i 31. prosinca 2012. u preostalim (tada) 11 država članica³. Trećom direktivom o poštanskim uslugama ojačane su i zadaće te ovlasti nacionalnih regulatornih tijela, promijenjen je način osiguravanja i financiranja univerzalne poštanske usluge, osigurano je pravo pristupa određenim elementima poštanske infrastrukture te su proširene odredbe o zaštiti potrošača, a Komisiji je propisana obveza pružanja pomoći državama članicama u njezinoj provedbi, uključujući i izračun neto troškova univerzalne usluge.

Osim toga, člankom 23. Direktive 2008/6/EZ zahtijeva se da Komisija svake četiri godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o primjeni Direktive koje sadržava odgovarajuće informacije o promjenama u sektoru. Iako se tom odredbom utvrđuje da se izvješće podnosi do prosinca 2013., izvješće je odgođeno kako bi proteklo dovoljno vremena za ispitivanje prvih učinaka potpunog otvaranja tržišta u svim državama članicama.

U izvješću o primjeni sažeto se iznosi kako je Direktiva o poštanskim uslugama (Direktiva 97/67/EZ kako je izmijenjena Direktivama 2002/39/EZ i 2008/6/EZ) provedena u cijeloj Europskoj uniji te glavne promjene na poštanskom tržištu od prosinca 2008.⁴ U skladu s člankom 23. Direktive 2008/6/EZ u izvješću su podaci o gospodarskim, društvenim uzorcima zapošljavanja i o tehnološkim aspektima kao i kvaliteti usluge. Izvješću o primjeni priložen je

---

¹ Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o izmjeni Direktive 97/67/EZ u pogledu potpunog postizanja unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici (SL L 27, 27.2.2008., str. 3.)

² Austrija, Belgija, Bugarska, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Irska, Italija, Nizozemska, Njemačka, Portugal, Slovenija, Španjolska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina.

³ Cipar, Češka Republika, Grčka, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Poljska, Rumunjska i Slovačka. Iako je Hrvatska službeno pristupila EU-u 1. srpnja 2013., njezino je poštansko tržište potpuno liberalizirano od 1. siječnja 2013.

⁴ Ovo je peto takvo izvješće o primjeni od donošenja Direktive 97/67/EZ. Prethodna izvješća dostupna su na poveznici: http://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/legislation/index_en.htm

radni dokument službi u kojem su izneseni detaljniji podaci i koji uključuje prilog o izračunu neto troškova obveze univerzalne usluge.

Izvješće je sastavljeno s pomoću raznih izvora, uključujući studije *Main Developments in the Postal Sector (2008-2010)*,⁵ *Pricing behaviour of postal operators*,⁶ *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*,⁷ veći broj izvješća Europske skupine regulatora poštanskih usluga (ERGP)⁸, priloge u kontekstu Odbora za direktivu o poštanskim uslugama (PDC) i Foruma korisnika poštanskih usluga⁹, Eurostatove podatke zaključno s 2012.¹⁰ i vlastite poštanske statistike Komisije za razdoblje nakon 2012. nakon odluke Eurostata o prekidu odvojenog prikupljanja podataka o poštanskom sektoru, kao i podatke Svjetske poštanske unije¹¹. S obzirom na razdoblje proteklo od prikupljanja do objavljivanja statističkih podataka u brojnim slučajevima najnoviji statistički podaci dostupni su za 2013., ali su, ako je bilo moguće, upotrijebljeni i noviji podaci kako bi se vidjelo u kojem smjeru idu najnovije promjene.

2. Pristupačne i pouzdane poštanske usluge i usluge dostave paketa i dalje su ključne za jedinstveno tržište

Poštanske usluge i dalje imaju ključnu ulogu u Europskoj uniji, iako se priroda te uloge mijenja jer se uvođenjem novih tehnologija potiče prijelaz na internetske usluge i povećava obujam internetske kupovine. Mogućnost slanja pisama i paketa koji će stići u određenom vremenu po određenoj cijeni na odredišta u svim dijelovima Europske unije ostaje ključni doprinos socijalnoj, gospodarskoj i teritorijalnoj koheziji i razvoju jedinstvenog tržišta. Velik potencijal internetske trgovine znači da je pomoć u ostvarenju potencijala jedinstvenog

---

⁵ Copenhagen Economics. *Main Developments in the Postal Sector (2008-2010)*. Copenhagen, Denmark, 2010. (Glavni trendovi u poštanskom sektoru (2008. – 2010.)).

⁶ Copenhagen Economics. *Pricing behaviour of postal operators*. Copenhagen, Denmark, 2012. (Cjenovna politika poštanskih operatera na poštanskom tržištu).

⁷ WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*. Bad Honnef, Germany 2012. (Glavni trendovi u poštanskom sektoru (2010. – 2013.)).

⁸ Dodatne informacije o ERGP-u, uključujući i njegova izvješća, dostupne su na http://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/ergp/index_en.htm

⁹ Tu skupinu za dijalog osnovao je 2011. Michel Barnier, bivši povjerenik za unutarnje tržište i usluge. Skupina okuplja korisnike poštanskih usluga (krajnje potrošače, mala i srednja poduzeća, poduzeća i internetske trgovce), poštanske operatore i sindikate kako bi se analizirali učinci liberalizacije poštanskih usluga i potražili konstruktivni načini za pružanje boljih poštanskih usluga korisnicima. Forum, koji se sastaje u Bruxellesu jednom godišnje, zamišljen je kao sredstvo kojim će se od korisnika prikupiti izravne povratne informacije o učincima europske reforme poštanskih usluga, o uvjetima za održivost u poštanskom sektoru te o izravnoj povezanosti s internetskom trgovinom.

¹⁰ Dostupno na http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Postal_service_statistics_-_universal_service_providers

¹¹ Dostupno na <http://www.upu.int/en/resources/postal-statistics/about-postal-statistics.html>

digitalnog tržišta¹² pružena pristupačnim i pouzdanim uslugama dostave paketa važnija nego ikada.

3. Poboľšan je neovisni regulatorni nadzor, iako je potreban poboľšani nadzor tržišta usluga dostave paketa kako bi se pratile promjene na tom tržištu

Nacionalna regulatorna tijela i dalje ispunjavaju ključnu ulogu u potpori i nadzoru primjene Direktive o poštanskim uslugama u državama članicama te u osiguravanju usklađenosti s njom. Njih se sve češće spaja s regulatornim tijelima za druge komunikacijske usluge (primjerice, elektroničke komunikacijske usluge i emitiranje). Europska skupina regulatora poštanskih usluga, osnovana 2010. godine, poboľšala je savjetovanje, koordinaciju i suradnju nacionalnih regulatornih tijela na europskoj razini¹³.

U središtu pozornosti nacionalnih regulatornih tijela u prošlosti najčešće su bila pisma. S obzirom na sve manju količinu pisama te sve veću količinu paketa zbog internetske trgovine, potrebni su jači regulatorni nadzor i više sveobuhvatnih podataka o tržištu dostave paketa kako bi se stvorila potpuna i točna slika cjelokupnih tržišta poštanskih usluga i tržišta dostave paketa i razvio puni potencijal jedinstvenog digitalnog tržišta.

4. Pruža se pristupačna i pouzdana univerzalna poštanska usluga za pisma

Države članice moraju osigurati prikupljanje i dostavu pisama i paketa najmanje pet radnih dana tjedno s određenom kvalitetom u svim dijelovima svog državnog područja¹⁴. Broj država članica u kojima je taj zahtjev učestalosti premašen (tj. isporuke tijekom šest dana) sve je manji¹⁵. Postoji opći trend smanjenja vrste pošiljaka koje se svrstavaju pod obvezu univerzalne usluge, iako mnoge države članice uključuju u područje primjene obveze univerzalne usluge i pošiljke koje nisu jednodijelna pisma¹⁶, primjerice masovno slanje pisama ili paketa, oglasnu poštu ili novinska izdanja. Sve države članice, osim Njemačke, službeno su kao „davateljca univerzalne usluge” odredile postojećeg nacionalnog poštanskog

---

¹² Vidjeti COM(2015) 192 završna verzija, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu. Dostupno na http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/index_en.htm

¹³ Vidjeti Odluku Komisije od 10. kolovoza 2010., 2010/C 217/07

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:217:0007:0009:EN:PDF>

¹⁴ Opći okvir određen je člankom 3. Direktive 97/67/EZ. Tim okvirom zahtijeva se jedno prikupljanje i jedna dostava najmanje pet radnih dana tjedno, prikupljanje, razvrstavanje i prijenos poštanskih pošiljaka do dva kilograma i poštanskih paketa do 10 kilograma te usluga za preporučene i vrijednosne pošiljke.

¹⁵ WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)* i ERGP (14) (23) *Report on the Benchmarking of the Universal Service Tariffs updated* (ažurirano Izvješće o vrednovanju tarifa univerzalne usluge).

¹⁶ Pojam jednodijelna pošiljka odnosi se na pojedinačne ili skupne pošiljke u količini toliko maloj da nisu ispunjeni uvjeti za popuste za velike količine te su zbog toga cijena i ponuđena usluga jednaki kao za pojedinačne pošiljke.

operatera. U Njemačkoj povijesni nacionalni poštanski operater djeluje kao davatelj univerzalne usluge.

Velika većina pisama u unutarnjem prometu isporučuje se sljedećeg radnog dana (ako su poslana koristeći se uslugom sutrašnjeg uručjenja, a ne namjerno sporijom i povoljnijom uslugom), a kvaliteta dostave unutar EU-a i dalje je bolja od norme određene Direktivom¹⁷. Većina država članica odredila je gornju granicu cijena osnovnih poštanskih usluga kako bi se osigurala njihova pristupačnost. U mnogim državama članicama cijene poštanskih maraka porasle su tijekom proteklih godina, općenito u skladu sa stopama inflacije i kako bi se nadoknadio pad broja poslanih pisama¹⁸. Od 2012. do 2013. tarife za pismo težine 20 grama povišene su prosječno za otprilike 5,6 %¹⁹, međutim time se nije utjecalo na pristupačnost cijena usluga za građane EU-a, koje i dalje ostaju pristupačne, posebno u usporedbi s izdacima kućanstava za korištenje drugim sredstvima komunikacije (npr. mobilnim telekomunikacijama).

Sve države članice osiguravaju da svi davatelji poštanskih usluga primjenjuju transparentan, jednostavan i jeftin postupak za rješavanje prigovora korisnika te da većina davatelja univerzalne usluge ima sustav za nadoknadu štete.

5. Nužni su točni i usporedivi podaci o neto troškovima univerzalne usluge

U slučaju da pružanje univerzalne usluge u državi članici uzrokuje neto troškove kojima se nepravedno opterećuje davatelja univerzalne usluge, Direktivom o poštanskim uslugama utvrđeni su načini nadoknade takozvanih „neto troškova” obveze univerzalne usluge koji predstavljaju nepravedan financijski teret za određenog davatelja (ili davatelj) univerzalne usluge. Međutim, kako bi se osiguralo financiranje i osigurala sukladnost financiranja s pravilima o državnim potporama, ti se troškovi moraju izračunati na usporediv način. U Prilogu radnom dokumentu službi koji je priložen ovom izvješću iznose se različiti načini izračunavanja neto troškova obveze pružanja univerzalne poštanske usluge za koje je utvrđeno da su u skladu s Prilogom I. Direktivi o poštanskim uslugama.

6. Tržišno natjecanje u području slanja pisama sporo se razvija, a neki operateri narušavaju tržišno natjecanje

Unatoč potpunom otvaranju tržišta u cijelom EU-u do 2013., tržišno natjecanje na tržištima slanja pisama sporo se razvija u većini država članica, a davatelji univerzalnih usluga zadržali

---

¹⁷ Datum slanja koji se uzima u obzir dan je slanja pošiljke uz uvjet da je predana prije najkasnijeg roka prikupljanja naznačenog na pristupnoj točki gdje je predana (tj. poštanskom kovčežiću ili uredu). Prosječan rok uručjenja pošte u Europi 2014. bio je 2,4 dana, pri čemu je 90,6 % pošiljaka isporučeno u roku od tri dana nakon upućivanja, a 97,8 % u roku od pet dana. Izvor: International Post Corporation. (2014) *International Mail Quality of Services Monitoring UNEX™ 2014 results*.

¹⁸ WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*.

¹⁹ Baza podataka Europske komisije o poštanskoj statistici.

su većinske tržišne udjele u državama članicama. Od petnaest država članica koje su potpuno otvorile svoja tržišta prije 2011. udio novih tržišnih natjecatelja na tržištu dostave pisama (količinski) bio je veći od 5 % u njih osam. Među onim državama članicama koje su svoja tržišta otvorile nakon 2011. u njih pet novi tržišni natjecatelji ostvarili su tržišni udio veći od 5 % do sredine 2013.²⁰ U slučajevima u kojima se razvilo tržišno natjecanje u području slanja pisama operateri češće pružaju cijelu uslugu od predaje do uručivanja i stvaraju svoje distribucijske mreže kako bi sami uručili pošiljke primateljima. Tržišno natjecanje u području pristupa, pri kojem drugi operateri nakon predrazvrstavanja predaju pisma davatelju univerzalne usluge koji ih uručuje, razvilo se u Sloveniji i Ujedinjenoj Kraljevini, kao i u Njemačkoj. U nekoliko država članica nacionalna tijela za tržišno natjecanje donijela su odluke kojima se osuđuje praksa davatelja univerzalne usluge zbog protutržišnog postupanja u obliku zlouporabe vladajućeg položaja. Primjeri takvog postupanja nezakoniti su popusti poslovnim korisnicima, istiskivanje marže i predatorske cijene. Takvim postupcima onemogućuje se tržišno natjecanje. Ulazak na tržište i razvoj tržišnog natjecanja može se ograničavati i nekim regulatornim postupcima, kao što je uvođenje uvjeta za izdavanje dozvola novim sudionicima kojima se izlazi iz okvira područja primjene dopuštenog Direktivom.

7. Broj poslanih pisama smanjen je zbog sve češćeg prijelaza na internetske usluge

Broj pisama poslanih preko davatelja univerzalne usluge u EU-u smanjio se s otprilike 107,6 milijardi 2008. na 85,5 milijardi 2013.²¹ Prosječna godišnja stopa smanjenja od 2007. do 2010. bila je 4,3 % u pogledu količine i 5,2 % u pogledu prihoda²². Od 2010. do 2011. smanjenje se usporilo na 3,3 % odnosno 1,4 %, ali je došlo do rasta na 4,85 % u pogledu količine od 2012. do 2013. u okviru EU-28²³. Općenito, utjecaj na izravnu poštu (oglasni materijal) i publikacije manji je od onog na pisma, iako je pad najveći u državama članicama sa zrelijim tržištima dostave pisama, a očekuje se i nastavak tog trenda. Primjerice, u Danskoj su se količine pošte smanjile za više od 60 % od 2000. do 2014., te dodatno za 15 % u prvom tromjesečju 2015.²⁴ Smanjenje u Nizozemskoj bilo je 13 % u prvom tromjesečju 2015., a predviđa se da će se količine smanjiti između 32 % i 49 % od 2010. do 2020.²⁵

Budući da se količine pisama u državama članicama razlikuju, a uzimajući u obzir stope smanjenja, u nekim državama članicama količine vjerojatno nikada neće dosegnuti one koje

---

²⁰ ERGP (13) 38 verzija 1. Izvješće o tržišnom natjecanju u području potpune usluge i pristupu europskim poštanskim tržištima.

²¹ Svjetska poštanska unija, broj otpremljenih pisama, unutarnja dostava i međunarodna dostava – procjena dostave za EU-27. Statistika Svjetske poštanske unije uključuje samo operatere koje su odredile države članice Svjetske poštanske unije.

²² WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*.

²³ WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)* i baza podataka Europske komisije o poštanskoj statistici, vlastiti izračuni.

²⁴ Post Nord. *Annual and Sustainability Report 2014*. 2015. i Post Nord. *Interim Report Q1 2015*. 2015.

²⁵ WIK – Consult. *Developments in the Dutch Postal Market*. 2011.

su prethodno postojale u državama članicama sa zrelim poštanskim tržištima. Stoga, čak i ako je smanjenje količine pisama na manje razvijenim poštanskim tržištima relativno manje, ipak je vjerojatno da će imati znatan učinak s obzirom na to da su ekonomije razmjera manje izražene nego na zrelijim tržištima.

8. Tržište dostave paketa raste, ali se potrošači i internetski trgovci žale na kvalitetu i troškove usluga prekogranične dostave

Ne postoji jasan konsenzus o veličini europskog tržišta dostave paketa²⁶. Primjerice, u procjenama veličine europskog tržišta dostave paketa navodi se iznos od 60 milijardi EUR za cjelokupno europsko tržište kurirske i brze dostave te dostave paketa 2010.²⁷, iznos od 47 milijardi EUR 2011. (uključujući pošiljke težine do 2 500 kg)²⁸, iznos od 37 milijardi EUR za tržište brze dostave i dostave paketa 2011.²⁹ i 53,5 milijardi EUR 2014.³⁰ Čak i ako se uzmu u obzir samo paketi koje su otpremili davatelji univerzalne usluge, tržište dostave paketa u EU-u naraslo je s procijenjenih 1,65 milijardi običnih paketa 2008. na 1,96 milijardi 2013.³¹ Postoje velike razlike u broju poslanih paketa po stanovniku u državama članicama. U procjenama za cjelokupno tržište dostave paketa navodi se raspon u broju poslanih paketa po stanovniku 2011. od gotovo 30 (u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini) do otprilike dva (u Poljskoj, Rumunjskoj, Hrvatskoj i Latviji)³².

Budući da usluga dostave paketa nikad nije bila dio prethodno rezerviranog područja³³, čini se da se tržišno natjecanje više razvilo na tržištu dostave paketa nego na tržištu dostave pisama. „Brzi” operateri kao što su UPS, DHL, TNT i FedEx kao i kurirska poduzeća koji su se tradicionalno usredotočivali na usluge s dodanom vrijednošću od poduzeća do poduzeća (B2B) sve više razvijaju svoje usluge od poduzeća prema potrošaču (B2C) kako bi se iskoristio rast internetske trgovine i ulazak novih poduzeća na tržište. Istodobno davatelji univerzalne usluge razvijaju usavršenije usluge dostave paketa, primjerice s jamstvom roka isporuke, kako bi se iskoristila internetska kupovina. Stoga nastaje određena konvergencija

---

²⁶ To je uglavnom uzrokovano različitim definicijama tržišta, posebno u pogledu ograničenja za težinu pošiljke te obilježja usluge, različitim metodologijama kao i nedostatkom podataka koji bi obuhvaćali sve operatere usluga dostave.

²⁷ TNT Express. (2012) *4Q 2011 Analysts presentation: 2011 Highlights and Strategy update*, 21. veljače 2012.

²⁸ AT Kearney. *Europe's CEP Market: Growth on New Terms*, 2012.

²⁹ WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*.

³⁰ Apex Insight. *European Parcels: Market Insight Report 2015*, 2015.

³¹ Svjetska poštanska unija, broj običnih paketa, unutarnja dostava i broj običnih paketa, međunarodna dostava – procjena dostave u EU-27. Samo podaci prikupljeni od operatera određenih u okviru Svjetske poštanske unije. Dostupno na <http://www.upu.int/en/resources/postal-statistics/about-postal-statistics.html>

³² WIK-Consult. *Main Developments in the Postal Sector (2010-2013)*, str. 255.

³³ Direktivom 97/67/EZ bilo je dopušteno rezervirati područje običnih pismovnih pošiljaka težine do 100 g za davatelja univerzalne usluge. Direktivom 2002/39/EZ prag je smanjen na 50 g.

među proizvodima i uslugama koje nude različite vrste dostavnih operatera te granice među njima postupno postaju nejasne.

Međutim, postoje dvojbe o pristupačnosti, dostupnosti i raspoloživosti prekogranične usluge dostave paketa: izostanak značajki dostave (primjerice, traženje i praćenje pošiljke), nedostatna transparentnost cijena i visoke cijene učestalo su među glavnim pritužbama i potrošača i internetskih trgovaca³⁴. Uz donošenje Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta³⁵ 6. svibnja 2015., Komisija je pokrenula javno savjetovanje kako bi se pronašla rješenja kojima bi se poboljšala prekogranična dostava paketa i omogućilo bolje razumijevanje funkcioniranja tržišta. Komisija će u prvoj polovini 2016. pokrenuti mjere kojima bi se poboljšali transparentnost cijena i regulatorni nadzor prekogranične dostave paketa. To se poduzima uz mjere koje već provode Komisija i razni dionici nakon što je Komisija 2013. donijela *Plan za ostvarenje jedinstvenog tržišta za dostavu paketa*³⁶.

9. Manje zaposlenih u davateljima univerzalne usluge, uglavnom zbog prijelaza na internetske usluge, a radni su uvjeti raznolikiji

Približno 1,2 milijuna ljudi bilo je zaposleno u davateljima univerzalne usluge u EU-u 2013., a u nekim državama članicama davatelji univerzalne usluge imali su znatan udio u zaposlenosti unutar države³⁷. Zaposlenošću u drugim poštanskim operaterima povećava se taj ukupni broj te je procijenjeno da je 272 000 osoba bilo izravno zaposleno u industriji brze dostave 2010.³⁸

Smanjenjem broja pisama, uz modernizaciju i sve izraženiju automatizaciju, utječe se na razine zaposlenosti. Na temelju podataka Svjetske poštanske unije navodi se smanjenje ukupnog broja zaposlenog osoblja za 250 000 od 2008. do 2013.³⁹ Zaposlenost u davateljima univerzalne usluge u 28 država članica smanjila se po prosječnoj stopi od 4,4 % od 2012. do 2013.⁴⁰ U davateljima univerzalne usluge obično aktivno djeluju sindikati te su plaće i radni

---

³⁴ Vidjeti primjerice studiju Civic Consultinga za Izvršnu agenciju za zdravlje i potrošače: *Consumer market study on the functioning of e-commerce and internet marketing and selling techniques in the retail of goods*, 2011., FTI Consulting, *Study on intra-community cross-border parcel delivery*, 2011., Copenhagen Economics, *Study on the state of play of EU parcel markets with particular emphasis on e-commerce*, 2013., Special Eurobarometer 398 Internal Market Report, 2013., Flash Eurobarometer 413: Companies Engaged in Online Activities, 2015. i Europska komisija, *Consumer survey identifying the main cross-border obstacles to the DSM and where they matter most*, 2015.

http://ec.europa.eu/consumers/consumer_evidence/market_studies/obstacles_dsm/index_en.htm

³⁵ COM(2015) 192 završna verzija.

³⁶ COM(2013) 886 završna verzija.

³⁷ Baza podataka Europske komisije o poštanskoj statistici, 2013., vlastiti izračuni.

³⁸ Oxford Economics. *The Economic Impact of Express Carriers in Europe*, 2011. Podaci o zaposlenosti za operatore koji nisu davatelji univerzalne usluge nisu uključeni u bazu podataka Europske komisije o poštanskoj statistici.

³⁹ Svjetska poštanska unija (UPU), procjene za EU-27. Brojke uključuju samo operatere koje su odredile države članice UPU-a – tj. samo davatelje univerzalne usluge.

⁴⁰ Procijenjena vrijednost na temelju baze podataka Europske komisije o poštanskoj statistici.

uvjeti uređeni granskim i/ili općim kolektivnim ugovorima o pravima zaposlenih. U mnogim je slučajevima modernizacija provedena na društveno odgovoran način u suradnji sa sindikatima te su prijevremena umirovljenja i dobrovoljni odlasci upotrijebljeni kako bi se smanjilo broj uručivanja otkaza. Unatoč smanjenju radne snage, velik dio osoblja i dalje je uključen u pružanje usluga dostave. Međutim, sve je izraženije povećanje udjela osoba zaposlenih u nepunom radnom vremenu u nekim državama članicama te općenito postoji trend prema fleksibilnijim oblicima ugovora o radu.

10. Potrebno je pomno praćenje jer se tržište nastavlja razvijati

Općenito, dva temeljna cilja europske poštanske politike, odnosno osiguravanje minimalnog broja usluga određene kvalitete po pristupačnim cijenama za sve korisnike te otvaranje tržišta s pravednim uvjetima tržišnog natjecanja, uglavnom su postignuta, iako i dalje postoji zabrinutost u pogledu tržišta prekogranične dostave paketa. Poštansko tržište ipak se nastavlja brzo razvijati te je zbog toga potrebno neprestano pomno pratiti i analizirati ukupno poštansko tržište i učinke regulatornog okvira. To je posebno važno s obzirom na učinke odredbe o davanju univerzalnih usluga, pad broja pisama i povećanje broja paketa i kako bi se moglo odgovoriti, ako je potrebno, na promjene u tehničkom, gospodarskom i društvenom okruženju te potrebe korisnika u svrhu osiguravanja održivosti sektora. Komisija će objavljivati statističke podatke svake godine nakon 2016. kako bi se redovito iznosile novosti o promjenama na tržištima dostave pisama i paketa u Europskoj uniji.